

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Sofiaängens
skola i Stockholms kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Sofiaängens skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Sofiaängens skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna regelbundet samverkar i bedömningsarbetet och använder olika metoder för likvärdig bedömning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **8 januari 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Redovisningen skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:3465) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernans ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer kontinuerligt och på olika sätt upp skolans kunskapsresultat, hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen, lärarnas förutsättningar samt i viss mån undervisningens genomförande. Rektorn gör en bred uppföljning av kunskapsresultaten som omfattar såväl betyg och omdömen som resultat från nationella prov och kartläggningar. För att fånga upp framsteg och identifiera behov av stöd sker veckovisa uppföljningar av varje elev genom mentorn och mer strukturerade uppföljningar vid mitterminskonferenser och betygskonferenser. Vidare följer rektorn upp undervisningens genomförande via den biträdande rektorn som gör lektionsbesök med efterföljande samtal, men det sker inte systematiskt och omfattar inte alla lärare. Genom en tydlig uppdragsbeskrivning betonar rektorn lärarnas ansvar för att lyfta värdegrundsfrågor och vikten av ett relationellt förhållningssätt och följer under medarbetarsamtal också upp att värdegrundsuppdraget genomsyrar undervisningen.

Rektorn bedriver ett välfungerande analysarbete som görs på olika nivåer; dels genom analysmöten löpande under läsåret med fokus på enskilda elever, dels övergripande för hela skolan terminsvis. Såväl lärarna som elevhälsan görs delaktiga i detta, lärarna bland annat med grund i de individuella analyser av sin undervisning som de gör i slutet av läsåret. Analysarbetet sker i syfte att identifiera framgångsfaktorer och utvecklingsbehov samt se hur undervisningen ska anpassas för enskilda elever och grupper för att öka måluppfyllelsen. Exempelvis har rektorn i sin uppföljning noterat låg måluppfyllelse i ämnet svenska och i analysen

landat i att det främst beror på svårigheter med textproduktion. Eleverna har under tidigare skolgång i begränsad utsträckning redovisat uppgifter skriftligen vilket hindrat dem från att utveckla sina skriftliga förmågor. Rektorn har även identifierat en koppling mellan låg måluppfyllelse och hög frånvaro hos eleverna.

Rektorn fattar beslut om utvecklingsinsatser och resursfördelningen har en tydlig koppling till de behov som har identifierats. För att exempelvis möta elevernas behov av stöd i textproduktion och öka deras förmåga till självständigt arbete vill rektorn tillsammans med lärarna i svenska utveckla användningen av skrivmallar i undervisningen. Rektorn har även uppdragit åt elevhälsan att utveckla en modell för att tidigare identifiera problematisk frånvaro. I uppdraget ingår att systematisera arbetet med kartläggning och utredning av elevfrånvaro samt ta fram handlingsplaner som passar för verksamheten. Vidare fördelar rektorn resurser utifrån de behov som framkommer. Exempelvis är det genomgående små undervisningsgrupper och hög personaltäthet. Det är oftast två pedagoger schemalagda på varje lektion och skolan har en väl utbyggd elevhälsa.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag samt organiserar så att nya och obehöriga lärare får en planerad introduktion på skolan och stöd i sitt arbete och sin undervisning. Rektorn har skapat en tydlig organisation för samverkan mellan lärare och elevhälsan samarbetar nära pedagogerna kring eleverna och deras behov. Det kollegiala lärandet bedrivs utifrån beslutade utvecklingsområden. Under innevarande läsår pågår ett projekt för att utveckla undervisningen under ledning av en förstelärare från den gymnasieskola som skolan delar lokaler med. Samtliga lärare på grundskolan och gymnasiet auskulterar hos varandra och har efterföljande diskussioner om undervisningskvalitet. Rektorn leder arbetet genom att planera och skapa strukturer tillsammans med försteläraren och följer via medarbetarsamtalen upp att arbetet ger avtryck i undervisningen. Rektorn har vidare tydliga rutiner exempelvis kring frånvarohantering och anmälan om kränkande behandling och arbets- och förhållningssätt tydliggörs genom noggranna uppdragsbeskrivningar för skolans olika professioner. Rektorn följer upp att dessa rutiner och arbetssätt efterlevs och utvecklar vid behov handlingsplaner för personal. Obehöriga lärare får en planerad introduktion och stöd av behöriga kollegor att planera och genomföra sin undervisning. Nyutexaminerade lärare tilldelas även en mentor.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn ger viss ledning och styrning i jämställdhetsfrågor på skolan. I sin uppföljning tittar rektorn på kunskaps- och trygghetsresultat kopplade till

kön och när de inte visat på några större skillnader har rektorn dragit slutsatsen att förutsättningarna för kvinnor och män att lära och utvecklas är likvärdiga. Rektorn har gett lärarna direktiv om att jämställdhetsfrågor ska lyftas i undervisningen och elever och lärare ger också exempel på hur jämställdhetsfrågor tagits upp i ämnen där detta ingår i det centrala innehållet. Lärare visar vidare god medvetenhet kring hur normer och förväntningar kopplade till kön kan påverka elever. Exempelvis arbetar lärare i några ämnen för att motverka att pojkar halkar efter betygsmässigt genom att koppla uppgifter till deras intressen och välja arbetssätt som gynnar pojkarnas prestationer. Andra lärare har under läsåret noterat att tanken om jämställdhet utmanats av enstaka elever och därför lagt större fokus på att lyfta jämställdhetsfrågor och värderingar kopplade till mäns och kvinnors lika värde i undervisningen. Verksamheten bedrivs genomgående med stort fokus på respekt för den enskilde individen, men det finns inget skolövergripande arbete kring jämställdhet som alla elever får ta del av.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde, men vill i sammanhanget lyfta vikten av att rektorn följer upp att lärarna tar tillvara de möjligheter som finns att undervisa om jämställdhet utifrån läroplanen samt att de krav och förväntningar som ställs på eleverna bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elever samt lektionsobservationer och inkommen dokumentation.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är varierad och eleverna ges ett lärarstöd så att de behåller fokus på sina arbetsuppgifter under hela lektionen. Lärarna skapar variation i undervisningen genom att exempelvis låta eleverna svara på

digitala frågesporer, arbeta med informationsinhämtning via datorn eller lyssna på genomgångar. Inom ramen för respektive ämne arbetar eleverna oftast med uppgifter inom samma område, men uppgifternas utformning kan variera för respektive elev. Elever får arbeta analogt eller digitalt, enskilt eller tillsammans med andra och uppgiften kan vara av praktisk eller teoretisk karaktär. Under lektionerna ger lärare och elevassistenter ett aktivt lärarstöd genom att arbeta uppmärksamt och strukturerat för att säkerställa att eleverna förstår uppgifterna och kommer igång med uppgifterna. Exempelvis kan lärare ge enskilda instruktioner, stötta elever genom att sitta bredvid och förtydliga delar av en genomgång eller koppla förklaringar till elevers fritidsintressen för att underlätta deras förståelse. Med hjälp av regelbundna avstämningar med eleverna skapar sig lärarna en god bild av hur de kan stödja eleverna i arbetet och lärarna anpassar även tillvägagångssättet utifrån elevernas dagsbehov.

Undervisningen är strukturerad och lärarna arbetar aktivt med att tydliggöra syftet med undervisningen. Alla lektioner på skolan är lika långa och delas upp i två pass med en kortare rast emellan för att främja elevernas möjlighet att bibehålla fokus samt skapa förutsägbarhet för eleverna. Det finns en gemensamt överenskommen lektionsstruktur som utöver lektionens längd bygger på en tydlig uppstart med utgångspunkt i de didaktiska frågorna, vad, hur och varför. Syftet med lektionen förmedlas i första hand genom konkreta beskrivningar kopplade till förmågor och färdigheter, men lärarna kommunicerar också regelbundet övergripande syfte och mål från ämnesplaner och läroplan till eleverna. Uppstarten följs av en gemensam genomgång varefter eleverna arbetar på egen hand eller tillsammans med andra. Det finns ett sammanhang och ett logiskt flöde i undervisningen och lärarna varierar lektionernas upplägg på ett genomtänkt sätt beroende på ämne och elevernas olika behov.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar aktivt för att stärka elevernas självförtroende och motivation. Lärarna ger fortlöpande positiv förstärkning och uppmärksammar alla elever. Eleverna uppger att lärarna tydligt berättar när de gjort något bra och att lärarna visar att de är stolta när eleverna gör framsteg. Lärarna arbetar relationsskapande för att hitta nycklar till elevernas drivkraft och har regelbundet motiverande samtal med eleverna. Vidare stärker lärarna elevernas motivation genom uppgifter som utgår från det eleverna är intresserade av och uppgifter på rätt nivå så att eleverna kan lyckas. Många elever på skolan har en problematisk skolgång bakom sig och lärarna är därför noggranna med att öka förväntningar och krav i den takt som eleverna är mottagliga för. Eleverna beskriver att lärarna är duktiga på att anpassa tillvägagångssättet för att uppmuntra varje individ och välja det sätt som fungerar för respektive elev. Skolans studie- och yrkesvägledare bidrar ytterligare till det motivationsstärkande

arbetet genom att träffa eleverna regelbundet för motiverande samtal, bland annat om tänkbara vägar framåt i studie- och yrkesliv.

Av granskningen framgår att undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat så att det stimulerar och utmanar eleverna på rätt nivå. I samband med elevernas inskrivningssamtal på skolan får de beskriva exempelvis hur de lär sig nya saker bäst, vilken tid på dagen de lättast kan upprätthålla fokus samt på vilket sätt de föredrar att få redovisa sina kunskaper. Informationen som framkommer vid samtalet ligger till grund för elevernas individuella planer som lärare arbetar utifrån i undervisningen. Inom ramen för undervisningen gör lärarna olika anpassningar i form av exempelvis kortare genomgångar, arbete i mindre grupper eller extra stöd i läsning för de elever som behöver det. Elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling kan få material på högre nivå i vissa ämnen eller visa ytterligare förmågor genom att utveckla uppgifter mer på djupet. Lärarna har ett nära samarbete med elevhälsans personal kring hur de kan stödja och utmana alla elever oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Lärarna ger eleverna ett reellt inflytande över arbetsformer och innehåll i undervisningen. Lärarna arbetar systematiskt med att involvera eleverna i planeringen av undervisningen. Bland annat får eleverna påverka hur uppgifter ska genomföras och med vilket material, hur de ska examineras och vilket ämne de ska skriva om inom ett visst område. Vidare får eleverna regelbundet komma med synpunkter och utvärdera undervisningen i samtal med lärarna. Eleverna får även utvärdera vissa områden av undervisningen genom de enkäter som skolan och huvudmannen genomför varje läsår.

Lärare utformar undervisningen så att eleverna får möjlighet att reflektera och utarbeta strategier för sitt eget lärande. Lärare ser på olika sätt till att eleverna får möjlighet att arbeta med frågor utan ett givet svar genom att eleverna till exempel först får tänka individuellt på en fråga och därefter dela sina tankar med andra. Elever som uppskattar att diskutera med andra får tillfällen att göra det medan elever som inte är bekväma med att uttrycka sig muntligt får reflektera skriftligen och dela sina tankar och åsikter med läraren. Genom undervisningen får eleverna ta del av olika strategier för lärande såsom att förbereda texter med hjälp av tankekartor, lära sig tekniker för att memorera fakta och olika strategier för läsning. Vidare får eleverna ta del av avidentifierade elevuppgifter för att se hur kunskaper kan redovisas på olika nivåer och öva sig på att identifiera kvalitéer i dessa. Eleverna utmanas även till att använda nya material och prova nya sätt att genomföra en uppgift på för att utvecklas vidare när lärarna bedömer att det är läge för det. Efter varje moment får eleverna

reflektera över resultatet; vad som fungerat bra och vad som fungerat mindre bra och varför det blev så. De regelbundna avstämningssamtalen med lärarna och utvecklingssamtalen ger ytterligare möjlighet för eleverna att reflektera över sitt skolarbete i syfte att i takt med stigande ålder och mognad kunna ta ökat ansvar för sitt lärande.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elever samt lektionsobservationer och inkommen dokumentation.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Personalen bedriver ett samlat arbete för att främja studieron på skolan med gemensamma arbetssätt som skapar en lugn miljö på lektionerna. Skolans undervisningsgrupper skapas utifrån elevernas behov av antingen en tyst klassrumsmiljö eller att få diskutera och interagera med andra. Eleverna börjar och slutar samma tid varje dag och har de flesta lektioner i samma klassrum, vilket skapar förutsägbarhet och därmed ett lugn för eleverna. Undervisningsmiljön anpassas efter eleverna i form av fasta placeringar och individuellt anpassade arbetsplatser. Det kan exempelvis handla om avdelande skärmar, ljuddämpande hörselkåpor samt tillgång till tydliggörande schema och arbetsmaterial vid sin bänk. Elever har även möjlighet att arbeta utanför klassrummet, enskilt eller tillsammans med andra, utifrån vad som skapar bäst förutsättningar för eleverna i skolarbetet. Mobiltelefoner används endast på lektioner efter tillåtelse från lärare och i skolsyfte. Elevernas möjligheter att ägna sig åt skolarbete utan att bli störda följs också löpande upp av elevernas mentorer, som vid behov genomför nödvändiga anpassningar i dialog med eleven.

Arbetet för trygghet

Personalen arbetar, under ledning av rektorn, medvetet och aktivt för att skapa trygghet. Det främjande trygghetsarbetet på skolan har sin grund i personalens relationella arbete och i ett tydligt gemensamt förhållningssätt kring vikten av att skapa en trygg miljö för eleverna. Exempelvis har högstadiets klasser ett så kallat hemviste med eget uppehållsrum där lärare, elevassistenter och elevhälsa regelbundet vistas för att umgås och lära känna eleverna utanför lektionstid. Lärarna väljer varje dag ut ett samtalsämne som de engagerar eleverna i samtal kring under raster eller vid lunchen. Utöver det relationsbyggande fungerar detta även som träning i socialt samspel och i syfte att bygga förtroende mellan lärare och personal på skolan så att eleverna vågar uttrycka sina tankar och känslor. Eleverna får också möjlighet att träffa elever från andra hemvisten bland annat genom gemensamma frukostar och temadagar. Granskningen visar att förebyggande arbete och åtgärdande insatser utgår från uppföljning och analys av tryggheten på skolan. Exempelvis följs frågor om likabehandling, diskriminering och andra trygghetsfrågor upp årligen via flera enkäter. Genom enkäterna har det framkommit att matsalen är en plats där några elever upplever otrygghet och rektorn har en plan för att göra miljön mer inbjudande. Under tiden erbjuds elever hjälp att hämta mat så att de kan äta någon annan stans. Eleverna får också genom klassråd och elevråd vara med och påverka ordningsregler på skolan, skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling samt i övrigt diskutera frågor kopplade till trygghet. Elevrådet har exempelvis uppmärksammat rektorn på att bildsalen upplevs som en otrygg plats på grund av glasfönstren som gör att elever kan titta in på de som har lektion och för att avhjälpa detta har rektorn beslutat om att låta sätta upp gardiner. Det finns etablerade rutiner för att rapportera om kränkningar och dessa följs upp av rektorn. Rektorn har exempelvis noterat att flera inrapporterade incidenter handlar om återkommande verbala kränkningar från samma elever. Både rektorn, lärare, elevhälsan och elevernas vårdnadshavare är involverade i insatser för att avhjälpa detta, bland annat social färdighetsträning. Elevhälsan arbetar integrerat i verksamheten med fokus på ett förebyggande arbete. Uppdraget är att identifiera och hantera riskfaktorer som kan påverka elevernas hälsa och trygghet negativt och därmed hindra deras lärande. Elevhälsan arbetar bland annat systematiskt och förebyggande med suicidprevention, risker kopplade till socialt utanförskap samt otrygghet kopplat till sexuell identitet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg, 5. Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elever samt inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns analys av betyg

Rektorn följer regelbundet upp och analyserar lärarnas bedömningar och betyg i syfte att identifiera eventuella avvikelser och bakomliggande orsaker till dessa. I rektorns uppföljning ingår lärarnas bedömningar av eleverna vid mitterminskonferenser och betygskonferenser samt lärarnas betyg i alla årskurser och ämnen. Rektorn följer även upp skillnader mellan ämnen, mellan kön samt jämförelser över tid. Under föregående läsår uppmärksamade rektorn exempelvis höga betyg i ett ämne och följde då upp med den ansvariga läraren för att undersöka lärarens bedömningsunderlag. Vidare följer rektorn upp avvikelser mellan elevernas resultat på de nationella proven och deras betyg. I de fall där avvikelser förekommer har rektorn kopplat det till att elever inte haft tillgång till deras ordinarie anpassningar samt att de nationella proven utgjort en stressande situation för många elever som därmed presterat sämre än de vanligtvis brukar.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor men följer inte upp att den avsatta tiden används till ett likvärdighetsarbete. Rektorn organiserar verksamheten så att lärarna regelbundet har inplanerade mötestider i sitt arbetslag där frågor som rör bedömning av elevprestationer, anpassningar och bedömningsunderlag kan lyftas. Lärare som delar klass samverkar visserligen informellt i vissa bedömningsfrågor men det framgår att arbetslagstiden ofta används till annat och lärarna efterlyser tydligare riktlinjer för vad de ska prata om och när det ska ske. Lärarna uppger sig även sakna forum för att prata bedömning i ämnesgrupper då många av dem är ensamma undervisande lärare inom sitt ämne på högstadiet. Det förekommer att lärare sambedömer med ämneslärarkollegor på det gymnasium som skolan delar

lokaler med men det ser olika ut i vilken mån lärare uppfattar det som ett stöd i det egna bedömningsarbetet. Rektorn har dock fångat upp lärarnas önskemål om ämnesgrupper och planerar för detta under nästa läsår.

Rektorn har organiserat för kompetensutveckling inom bedömning och betygssättning under flera år men följer inte upp att insatserna ger effekt i form av att lärare använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Av granskningen framgår att rektorn under de två senaste läsåren har haft stort fokus på betyg och bedömning med återkommande fortbildningsinsatser i form av externa föreläsare, gemensam läsning av böcker och material från Skolverket samt arbete på skolan under ledning av en förstelärare. Under innevarande läsår har fortbildningen riktats mot införandet av Gy25 och betygsfrågor kopplat till det, då flera av lärarna på högstadiet även undervisar på skolans gymnasium. En del av denna fortbildning har skett på studiedagar tillsammans med andra gymnasieskolor. Rektorn organiserar också tillfällen inför och efter de nationella proven när lärarna ska diskutera möjliga anpassningar och stämma av sina bedömningar med varandra. Trots det saknas närmare samsyn kring vilka metoder lärarna ska använda sig av för att säkerställa likvärdigheten. Få lärare använder sig exempelvis av Skolverkets bedömningsstöd eller bedömer elevernas arbeten anonymt. I Skolinspektionens senaste skolenkät svarade lärarna på skolan också lägre än genomsnittet för övriga skolor i enkätomgången på frågan om lärarna samverkar med sina kollegor kring bedömning och betygssättning och om skolan bedriver ett arbete för att säkerställa att bedömningar och betyg är likvärdiga. I intervju uppger elever att de uppfattar att det skiljer sig åt vad lärare grundar sina betyg på och att betygen också kan skifta flera steg i samband med lärarbyten. Det framgår i övrigt att nytexaminerade lärare får stöd av en utsedd mentor i samband med betygssättning och att obehöriga lärare sätter betyg tillsammans med legitimerade lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna regelbundet samverkar i bedömningsarbetet och använder olika metoder för likvärdig bedömning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn visserligen skapar förutsättningar för ett arbete kring likvärdig bedömning och betygssättning men följer inte upp hur arbetet faktiskt fungerar. Lärarna saknar samsyn kring hur samverkan ska se ut och kring vilka metoder de ska använda för

att säkra likvärdigheten i sina bedömningar och betyg. Det riskerar att medföra att eleverna inte bedöms på likvärdiga underlag.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tydliggör riktlinjer för arbetslagens samarbete i frågor som rör bedömning och betygssättning samt följer upp att avsatt mötestid används till det ändamålet. Till exempel kan rektorn tydligare styra vilka frågor lärarna ska lyfta och när för att säkerställa att bedömning och betygssättning lyfts kontinuerligt under läsåret och i uttalat syfte att skapa samsyn och etablera gemensamma metoder. Rektorn kan med fördel också tydliggöra förväntningar på att lärare använder sig av flera olika metoder i bedömningsarbetet, till exempel Skolverkets bedömningsstöd i olika ämnen, avidentifierade prov och andra arbetsuppgifter eller att lärare för diskussioner om hur olika bedömningsgrundande uppgifter viktas mot varandra vid betygssättning. Likvärdig bedömning förutsätter en kontinuerlig sambedömningsverksamhet som omfattar både tolkning av styrdokument, betygssättning och bedömning av både färdiga och ännu inte färdiga elevprestationer. Ett sådant systematiskt arbete skapar också goda förutsättningar för att tillvarata den pedagogiska potential som finns i sambedömning.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 3, 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation.

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning

Huvudmannen styr genom att göra självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Huvudmannen tar del av kunskaps- och trygghetsresultat och följer löpande upp kränkingsanmälningar och inkomna klagomål. Vidare informerar sig huvudmannen om verksamheten bland annat genom att ta del av underlag till skolans kvalitetsarbete och under besök på skolan samtala med elever och lärare samt spontant besöka lektioner. Tre gånger

per termin har skolchefen möten med rektorn med särskilt fokus på skolutveckling och operativa frågor. Huvudmannen ställer då kritiska frågor om skillnader som framkommer och resultat som sticker ut och diskuterar lämpliga insatser och utvecklingsområden. En fokusfråga som huvudmannen driver är exempelvis att öka andelen behöriga lärare och ständigt framhålla utbildningsuppdraget i rektorns arbete med att balansera skola, vård och omsorg för eleverna. Vidare har huvudmannen rutiner för att ta emot och utreda klagomåls- och kränkingsärenden, bland annat med möjlighet till en oberoende granskning av en extern part. Då endast ett fåtal klagomål och kränkingsanmälningar inkommit under de senaste åren har huvudmannen dock inte haft underlag för att identifiera några särskilda mönster som kunnat föranleda insatser från huvudmannen. Både rektor och huvudman anser att roller och ansvarsfördelning dem emellan fungerar väl. Roller och ansvar förmedlas genom olika dokument och i samtal och möten med skolans personal, och lärarna upplever att de får en tydlig bild av detta. Det framgår även att det sker ett arbete för att förtydliga roller och ansvar än mer utifrån att huvudmannen nyligen genomfört en omorganisation.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Huvudmannen tar långsiktigt ansvar för och arbetar systematiskt med att skapa förutsättningar för god undervisning. Huvudmannen skapar utrymme för rektorn att fokusera på kärnverksamheten bland annat genom att ta ansvar för att undersöka inom vilken elevgrupp behovet av platser i resursskola är störst och hitta nya lokaler för att kunna utöka verksamheten. Huvudmannen tillgodoser personalens behov av kompetensutveckling och uppdaterade lärverktyg, exempelvis datorer och digitala hjälpmedel, samt säkerställer tillgång till skolbibliotek. Vidare arbetar huvudmannen efter en tydlig målsättning att öka andelen behöriga lärare men också med att behålla kontinuiteten i personalen, bland annat genom att skapa möjligheter till fortbildning och samverkan med andra lärare inom den organisation som huvudmannen ingår i.

Behovsanpassat stöd till rektorn

Huvudmannen ger ett gott stöd till rektorn genom att fånga upp de behov som uppstår samt erbjuda både nätverk och flera stödfunktioner. Rektorn har regelbunden kontakt med skolchefen för att diskutera löpande frågor och utbyta information. Rektorn deltar också i flera olika nätverk med andra rektorer inom den organisation som huvudmannen tillhör i syfte att utbyta erfarenheter och lyfta frågor som rör till exempel strategisk skolutveckling. Utöver det har rektorn stöd från flera centrala funktioner inom områden som ekonomi, arbetsrätt och marknadsföring. Det framgår av granskningen att rektorn uppfattar huvudmannen som inlyssnande och

väl insatt i verksamheten och att rektorn anser sig få de förutsättningar som krävs för uppdraget.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Beslutet har fattats av Roger Persson, utredare.

I den slutliga handläggningen har Maria Hermansson, utredare (föredragande), Ulrika Perry, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- En intervju med huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen, dels den offentliga statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för möjlighet till yttrande.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 14 och 15 maj 2025. Besöket genomfördes av utredare Maria Hermansson och Ulrika Perry.

Sofiaängens skola är en fristående resursskola belägen i Stockholms kommun med huvudmannen Sofiaängen AB. Skolan har elever i årskurserna 8–9. Vid granskningstillfället går 32 elever i årskurs 8–9. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor.